

3. Polska w Unii Europejskiej

obywatelstwo UE | fundusze unijne | europejski rynek wewnętrzny

art. 90

→ Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej

Przed 1989 r. Europa Zachodnia kojarzyła się Polakom z dobrobytem, wolnością i bezpieczeństwem. Integracja z Zachodem nie była jednak możliwa, gdyż nasz kraj pozostawał zależny od Związku Radzieckiego. Po odzyskaniu suwerenności kolejne polskie rządy dążyły do zacieśnienia stosunków z państwami zachodnioeuropejskimi. Po latach negocjacji, dostosowywania polskiego prawa do wymogów unijnych i unowocześnienia gospodarki Polska wstąpiła do Unii Europejskiej **1 maja 2004 r.** Wcześniej, w 2003 r., odbyło się ogólnokrajowe referendum, w którym 77% głosujących poparło wejście naszego państwa do UE.

Po przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej:

- Polacy stali się obywatelami UE, co oznacza, że otrzymali dodatkowe uprawnienia;
- nasz kraj zyskał możliwość szybszego rozwoju, m.in. dzięki napływowi funduszy unijnych;
- wzrosło znaczenie Polski w Europie i na świecie.

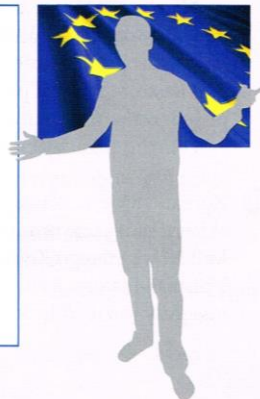
Polska – podobnie jak pozostałe państwa członkowskie – stara się umacniać swoją pozycję w organizacji i bronić swoich interesów. Jednocześnie podkreśla, że relacje między członkami UE powinny opierać się na zasadach partnerskich, i sprzeciwia się dzieleniu państw na różne kategorie. Polska opowiada się także za dalszym rozszerzeniem Unii Europejskiej, zwłaszcza za przyjęciem państw z Europy Wschodniej, np. Ukrainy i Mołdawii.

Obywatelstwo Unii Europejskiej

Obywatelstwo UE przysługuje wszystkim mieszkańcom państw unijnych. Nie zastępuje ono obywatelstwa krajowego, lecz jest jego uzupełnieniem.

Prawa obywatela Unii Europejskiej

- swoboda przebywania i osiedlania się we wszystkich krajach UE oraz przemieszczania się po całym terytorium unijnym
- możliwość kandydowania i głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w kraju zamieszkania
- prawo do kierowania petycji do Parlamentu Europejskiego
- możliwość zwracania się o pomoc do ambasad i konsulatów innych państw członkowskich (w trakcie pobytu poza granicami UE)
- prawo do zatrudnienia w administracji unijnej

→ Fundusze unijne

Jedną z korzyści wynikających z przystąpienia Polski do UE jest możliwość uzyskania **dotacji** z funduszy unijnych. Środki te pochodzą z budżetu wspólnego, do którego wszystkie państwa członkowskie muszą wpłacać składki. Wysokość tych wpłat zależy od stopnia rozwoju gospodarczego danego kraju: bogatsi członkowie przeznaczają więcej środków finansowych, natomiast państwa uboższe – mniej.

Fundusze unijne wspierają słabiej rozwinięte regiony UE i likwidują różnice w rozwoju gospodarczym krajów członkowskich. Dzięki dotacjom

wyrównuje się także poziom życia ludności w poszczególnych państwach.

Środki finansowe, które Polska otrzymuje z budżetu UE, są wykorzystywane m.in. do poprawy warunków życia mieszkańców najbiedniejszych regionów kraju, walki z bezrobociem oraz unowocześniania gospodarki. Dzięki funduszom unijnym w Polsce powstają nowe obiekty użyteczności publicznej (np. drogi) i pojawiają się nowoczesne technologie. Dodatkowe pieniądze korzystnie wpływają na rozwój ekonomiczny państwa i przyczyniają się m.in. do zwiększenia eksportu polskich towarów do krajów Unii Europejskiej.

Fundusze unijne w Polsce

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO	EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY	FUNDUSZ SPÓJNOŚCI
Współfinansuje projekty dotyczące infrastruktury, ochrony środowiska oraz unowocześnienia przedsiębiorstw.	Zapewnia środki na organizację szkoleń i kursów dla osób poszukujących pracy, współfinansuje firmy zakładane przez bezrobotnych.	Współfinansuje najważniejsze inwestycje związane z ochroną środowiska i z rozwojem infrastruktury transportowej, np. przekazuje środki na budowę autostrad.

CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ DZIĘKI ŚRODKOM UNIJNYM DO 2017 ROKU?

Powstało ponad 400 tysięcy miejsc pracy.

Ponad 30 tysięcy przedsiębiorstw otrzymało wsparcie finansowe.

W Polsce opracowano i wprowadzono do użytku kilka tysięcy nowych rozwiązań technologicznych.

Powstało wiele ośrodków badawczych i laboratoriów.

Powstała sieć internetowa składająca się z kilkudziesięciu tysięcy kilometrów połączenia szerokopasmowego.

Uruchomiono kilkaset oczyszczalni ścieków.

Zbudowano kilkanaście tysięcy kilometrów nowych dróg i autostrad.

W wielu miastach unowocześniono komunikację autobusową i tramwajową.

→ Europejski rynek wewnętrzny

Pod względem gospodarczym cała Unia Europejska stanowi **rynek wewnętrzny**. Oznacza to, że pomiędzy tworzącymi ją państwami jest możliwy wolny przepływ:

- **towarów** – każdy produkt wytworzony w kraju członkowskim może być sprzedawany bez żadnych ograniczeń na terenie całej UE;
- **osób** – obywatele Unii mogą swobodnie poruszać się po jej obszarze, a także osiedlać się i pracować we wszystkich państwach członkowskich;
- **usług** – przedsiębiorcy z krajów UE mają prawo do prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium unijnym;
- **kapitału**, co oznacza m.in. możliwość inwestowania środków pieniężnych na obszarze całej UE.

→ Swobodny przepływ osób

Spośród możliwości, jakie stwarza europejski rynek wewnętrzny, obywatele Unii najczęściej korzystają ze **swobody przepływu osób**. Aby ułatwić przemieszczanie się w granicach UE, utworzono tzw. **strefę Schengen** (wyrażenie to pochodzi od nazwy miejscowości, w której podpisano porozumienie w tej sprawie). Obecnie obejmuje ona większość państw członkowskich (w tym Polskę), a także inne kraje Europy Zachodniej, np. Norwegię i Szwajcarię. Wewnątrz strefy Schengen zniesiono kontrolę na granicach między poszczególnymi krajami, dzięki czemu można je przekraczać w każdym miejscu i o dowolnej porze. Wzmocniono natomiast kontrolę na granicy zewnętrznej – aby wjechać do strefy, należy okazać paszport, a niekiedy także specjalne zezwolenie – wizę.

Każdy obywatel państwa należącego do UE, który podjął pracę w innym kraju członkowskim, powinien być traktowany tak samo jak miejscowi pracownicy, np. otrzymywać podobne wynagrodzenie, pracować na tych samych warunkach, mieć możliwość skorzystania z urlopu. Przysługują mu także takie same prawa socjalne, np. zasiłek w razie utraty pracy, prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych (renta, emerytura).

Z możliwości podjęcia pracy w Unii Europejskiej korzysta bardzo wielu Polaków. Do najczęstszych przyczyn wyjazdu należą trudności ze znalezieniem zatrudnienia w kraju i niskie wynagrodzenie. Część z emigrantów zarobkowych po kilku latach wraca, a zdobyte doświadczenia i pieniądze wykorzystuje np. do założenia własnej firmy w ojczyźnie.

• OKIEM NASTOLATKA

Unia Europejska daje wiele możliwości młodym ludziom. W kilku inicjatywach unijnych możesz wziąć udział już teraz lub w niedalekiej przyszłości.

• Międzynarodowe wymiany młodzieży

– można w nich uczestniczyć od 13 roku życia. Zazwyczaj wymianę organizują szkoły z dwóch państw UE.

• **Wolontariat europejski** – to propozycja skierowana do osób, które ukończyły 17 lat. Wolontariusze pracują w innym kraju od 2 do 12 miesięcy.

• **Inicjatywy młodzieżowe** – są to projekty realizowane na rzecz społeczności lokalnych. Uczestniczą w nich młodzi ludzie pochodzący z co najmniej dwóch krajów, którzy ukończyli 13 rok życia.